

«Տրանսգազ» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

Բովանդակություն

3	Անկախ աուդիտորի եզրակացություն
6	Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
7	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
8	Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
9	Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
10	Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների ցանկ
11	Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ

Ընկերության գտնվելու վայրը՝	Հայաստանի Հանրապետություն
Իրավական ձևը՝	Սահմանափակ Պատասխանատվությամբ Ընկերություն
Հիմնական գործունեության նկարագիրը՝	Ընկերության գործունեության բնույթը ներկայացված է Ծանոթագրություն 1-ում
Տնօրեն՝	Գառնիկ Մովսիսյան

ԱՆԿԱՄ ԱՌՈՂԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Ներկայացվում է «Տրանսգազ» Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության բաժնետիրոջը և խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Տրանսգազ» ՍՊԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, դրամական միջոցների հոսքերի և սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը՝ 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտին անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս հաշվետվության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՄ կանոնագիրք) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԷՄ կանոնների:

Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հարց՝ աուդիտի շրջանակ

Ընկերության 2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտի են ենթարկվել այլ աուդիտորի կողմից, որը 2022թ.-ի մարտի 25-ին արտահայտել է չձևափոխված կարծիք այդ հաշվետվությունների վերաբերյալ:

Ղեկավարության և կառավարման լիազոր անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել նրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման լիազոր անձինք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հասկոորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանն դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը,
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման լիազոր անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ

Վահագն
Տնօրեն

Սերգեյ Ցախովիլ, FCCA
Աուդիտի ղեկավար

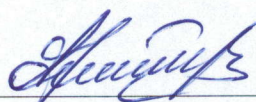
22 փետրվարի 2023թ.
Երևան

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	Ծնթ.	2022թ հազար դրամ	2021թ հազար դրամ
Հասույթ	5	3,695,101	3,383,689
Ինքնարժեք	6	(2,001,569)	(1,864,350)
Համախառն շահույթ		1,693,532	1,519,339
Այլ եկամուտ	7	13,250	25,009
Վարչական ծախսեր	8	(1,566,134)	(1,397,827)
Այլ ծախսեր	9	(33,140)	(48,488)
Գործառնական շահույթ		107,508	98,033
Շահույթ մինչև հարկումը		107,508	98,033
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(27,436)	(29,911)
Տարվա զուտ շահույթ		80,072	68,122
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Տարվա ընդհանուր համապարփակ ֆինանսական արդյունք		80,072	68,122

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2023թ. փետրվարի 22-ին: Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

 Լուսինե Ափյան
 Գլխավոր հաշվապահ

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա դրությամբ

	Ծնթ.	31.12.2022թ հազար դրամ	31.12.2021թ հազար դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	11	566,399	513,131
Հետաձգված հարկային ակտիվ	10	214,610	242,046
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		11,942	12,414
		792,951	767,591
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	12	108,258	68,704
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	13	835,757	755,551
Դրամական միջոցներ	14	9,220	15,875
		953,235	840,130
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		1,746,186	1,607,721
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Կանոնադրական կապիտալ		2,254,623	2,254,623
Էմիսիոն եկամուտ		247,746	247,746
Կուտակված վնաս		(1,131,888)	(1,211,960)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,370,481	1,290,409
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	15	375,705	317,312
		375,705	317,312
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		375,705	317,312
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		1,746,186	1,607,721

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	2022թ Հազար դրամ	2021թ Հազար դրամ
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ	5,030,485	4,497,782
Այլ մուտքեր	3,311	14,177
	<u>5,033,796</u>	<u>4,511,959</u>
Վճարումներ մատակարարներին	(1,655,315)	(1,266,098)
Վճարումներ աշխատակիցներին	(2,009,747)	(1,814,528)
Շահութահարկից բացի այլ հարկերի գծով վճարումներ	(1,222,231)	(1,269,099)
Այլ ելքեր	(46,381)	(96,136)
	<u>(4,933,674)</u>	<u>(4,445,861)</u>
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	100,122	66,098
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վաճառքից մուտքեր	4,970	-
Ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերում	(111,043)	(50,530)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(106,073)	(50,530)
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(5,951)	15,568
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ դրամական միջոցների գծով	(704)	(745)
Դրամական միջոցներ տարեսկզբի դրությամբ	15,875	1,052
Դրամական միջոցներ տարեվերջի դրությամբ	9,220	15,875

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	Կանոնադրական ն կապիտալ Հազ. դրամ	Այլ կապիտալ Հազ. դրամ	Կուտակված վնաս Հազ. դրամ	Ընդամենը Հազ. դրամ
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2021թ.	2,254,623	247,746	(1,280,082)	1,222,287
2021թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	68,122	68,122
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	2,254,623	247,746	(1,211,960)	1,290,409
2022թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	80,072	80,072
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	2,254,623	247,746	(1,131,888)	1,370,481

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների ցանկ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ընդհանուր տեղեկություններ.....	11
2. Պատրաստման հիմունքներ.....	11
3. Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ	14
4. Ֆինանսական գործիքներ.....	15
5. Հասույթ	19
6. Վաճառքի ինքնարժեք	19
7. Այլ գործառնական եկամուտ.....	19
8. Վարչական ծախսեր	20
9. Այլ գործառնական ծախսեր	20
10. Շահութահարկ	20
11. Հիմնական միջոցներ	23
12. Պաշարներ.....	24
13. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր.....	24
14. Դրամական միջոցներ	24
15. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	25
16. Պայմանական դեպքեր.....	25
17. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	26
18. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ	28
19. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը	28

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

«Տրանսգազ» Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) ստեղծվել է 1999թ. հունիսի 30-ին՝ ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան: Ընկերությունը գրանցվել և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության անմիջական մայր ընկերությունն է «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ն, վերջնական սեփականատեր է հանդիսանում «Գազպրոմ» ՀԲԸ-ն, և Ընկերության վերջնական հսկողությունն իրականացնում է ՌԴ կառավարությունը:

Հիմնական գործունեությունը: Ընկերության հիմնական գործունեությունն է բնական գազի փոխադրումը ՀՀ ողջ տարածքում և գազի ստորգետնյա պահեստարանների կառավարումը: Գազի փոխադրման սակագները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության Հանրային Ծառայությունները Կարգավորող Հանձնաժողովի (այսուհետ՝ ՀՕԿՀ) կողմից:

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 2228, Կոտայքի մարզ, գ. Վերին Պտղնի, 6-րդ փողոց, 1: Ընկերության հիմնական գործունեության վայրը Հայաստանի Հանրապետության տարածքն է:

Գործառնական միջավայրը: ՀՀ տնտեսությունը ցուցաբերում է զարգացող շուկաներին բնորոշ որոշակի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական դաշտը շարունակում է զարգանալ և ենթարկվել հաճախակի փոփոխությունների: ՀՀ տնտեսական միջավայրի վրա էական ազդեցություն ունի Ռուսաստանի Դաշնությունում գործարար ակտիվության մակարդակը, քանի որ Ռուսաստանի Դաշնությունից դեպի ՀՀ տեղի են ունենում դրամական միջոցների զգալի հոսքեր: Հետևաբար տարածաշրջանում պահպանվող քաղաքական լարվածությունը, միջազգային պատժամիջոցները, արժեթղթերի շուկայի անկայունությունը, սուր գնաճը և ՌԴ առջև ծառացած այլ ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ՀՀ տնտեսության վրա:

COVID-19: 2020թ. մարտին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը COVID-19-ի համաճարակը որակեց որպես համաշխարհային համավարակ: Ի պատասխան համավարակի՝ ՀՀ իշխանությունների կողմից ձեռնարկվել են COVID-19-ի տարածման և ազդեցության զսպմանն ուղղված մի շարք միջոցառումներ, ինչպիսիք են՝ ճանապարհորդության արգելքները և սահմանափակումները, կարանտինը, ինքնամեկուսացումը, գործարար գործունեության սահմանափակումները: Վերոնշյալ միջոցառումների մի մասը հետագայում մեղմացվել է, իսկ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանափակումներ գրեթե չկային: Սակայն կար ռիսկ, որ Ռուսաստանի իշխանությունները կարող են լրացուցիչ սահմանափակումներ կիրառել հետագա ժամանակաշրջաններում՝ վիրուսի նոր տեսակների ի հայտ գալով պայմանավորված:

Ներկայիս տնտեսական իրավիճակի հետագա հետևանքները և Կառավարության ձեռնարկվելիք միջոցառումները դժվար է կանխատեսել, և Ընկերության ղեկավարության ներկայիս ակնկալիքները և գնահատականները կարող են տարբերվել փաստացի արդյունքներից:

2. Պատրաստման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար որդեգրված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են Ծանոթագրություն 19-ում: Դրանք հետևողականորեն կիրառվել են ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, եթե այլ բան նշված չէ:

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը հանդիսանում է նաև Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը:

Գումարային արժեքները կլորացվել են հազարներով, եթե այլ բան նշված չէ:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների, Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների (ՀՀՄՄ) և դրանց մեկնաբանությունների (հավաքականորեն՝ ՀՀՄՄ-ներ) պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն՝ ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս անհրաժեշտ է կատարել հաշվապահական հաշվառման նշանակալի գնահատումներ և դատողություններ: Վերջիններիս կիրառման ոլորտները և ազդեցությունը բացահայտված են Ծանոթագրություն 3-ում:

Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի հիման վրա:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

ա. 2022թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ

ՀՀՄՄ տարեկան բարեփոխումներ 2018-2020. 2020 թվականի մայիսին ՀՀՄՄ թողարկեց նվազ կարևորության փոփոխություններ ՀՀՄՄ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների առաջին անգամ որդեգրում», ՀՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ», ՀՀՄՄ 41 «Գյուղատնտեսություն» ստանդարտներին և ՀՀՄՄ 16 «Վարձակալություններ» ստանդարտին ուղեկցող ցուցադրական օրինակներում:

ՀՀՄՄ 37 «Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ» (Փոփոխություն – Անբարենպաստ պայմանագրեր – Պայմանագիրը կատարելու ծախսեր). 2020 թվականի մայիսին ՀՀՄՄ թողարկեց ՀՀՄՄ 37-ի լրացումներ՝ ավելացնելով 68A պարագրաֆը՝ պայմանագիրը որպես անբարենպաստ պայմանագիր ճանաչելիս գնահատման ընթացքում ներառվող ծախսերը որոշակիացնելու նպատակով: Ակնկալվում է, որ այս փոփոխությունների արդյունքում ավելի մեծ քանակությամբ պայմանագրեր կհամարվեն անբարենպաստ, քանի որ փոփոխությունները ընդլայնում են այն ծախսերի շրջանակը որոնք ներառվում են անբարենպաստ պայմագրերի գնահատման մեջ:

ՀՀՄՄ 16 Հիմնական միջոցներ (Փոփոխություն – Նախքան նպատակային նշանակությամբ օգտագործում ստացվող մուտքեր). 2020 թվականի մայիսին ՀՀՄՄ թողարկեց ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ, որոնք արգելում են ընկերություններին ակտիվը օգտագործման նախապատրաստելու ընթացքում ստացվող մուտքերի նվազեցումը համապատասխան հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքից: Փոխարենը, ընկերությունները պետք է ճանաչեն համապատասխան մուտքերը վաճառքներից և դրանց վերաբերվող ծախսերը եկամուտների և ծախսերի կազմում և ոչ թե նվազեցնեն գույքի սկզբնական արժեքից:

Նշվածներից ոչ մեկը չունի նշանակալի ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

բ. Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող ՀՀՄՄ-ների նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ

ՀՀՄՄ 17 Ապահովագրական պայմանագրեր: ՀՀՄՄ 17 ներկայացրեց ապահովագրական պայմանագրերի հաշվառման միջազգայնորեն հետևողական մոտեցում: Նախքան ՀՀՄՄ 17 ամբողջ աշխարհով առկա էին նշանակալի տարբերություններ, որոնք կապված էին ապահովագրական պայմանագրերի հաշվառման և բացահայտումների հետ, քանի որ ՀՀՄՄ 4 թույլատրում էր նախկինում կիրառվող բազմաթիվ (ոչ ՀՀՄՄ) մոտեցումների կիրառման շարունակություն: ՀՀՄՄ 17-ի կիրառման արդյունքում նշանակալի փոփոխություններ կպահանջվեն բազմաթիվ ապահովագրական ընկերությունների համար՝ առաջ քաշելով գոյություն ունեցող համակարգերի և ընթացակարգերի ճշգրտումներ: Նոր ստանդարտը դիտարկում է ապահովագրական պայմանագրերը որպես ֆինանսական գործիքի և ծառայության մատուցման պայմանագրերի համակցություն, որոնց զգալի մասը ժամանակահատվածի ընթացքում էապես փոփոխվող դրամական հոսքեր են գեներացնում: Այսպիսով, այն որդեգրում է հետևյալ մոտեցումները.

«Տրանսպազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

- Միաձուլում է ապագա դրամական հոսքերի ներկա չափումը շահույթը պայմանագրով մատուցվող ծառայությունների մատուցման ժամանակի ընթացքում ճանաչման հետ
- Ներկայացնում է ապահովագրական ծառայությունների արդյունքների (ներառյալ ապահովագրական հասույթը) տարանջատումը ապահովագրության ֆինանսական եկամուտներից և ծախսերից, և
- Պահանջում է կազմակերպությունից կատարել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրություն յուրաքանչյուր պորտֆելի մասով առ այն, թե ճանաչել արդյոք ապահովագրության ֆինանսական եկամուտները և ծախսերը ամբողջությամբ եկամտի և ծախսերի կազմում, թե որոշները ճանաչել այլ համապարփակ արդյունքի կազմում: ՖՀՄՍ 17 թողարկումից հետո կատարվել են փոփոխություններ և կիրառման ժամկետի հետաձգումներ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումներ (ՀՀՄՍ 1 և ՖՀՄՍ Գործնական Հայտարարության 2 փոփոխություն). 2021 թվականի փետրվարին ՀՀՄՍԽ թողարկեց ՀՀՄՍ 1 փոփոխություն, որը փոփոխեց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը վերբերվող բացահայտման պահանջները «Նշանակալի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունից» «հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվության»: Փոփոխությունները պարունակում են ուղեցույց այն մասին, թե որ դեպքերում է, որ հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ տեղեկատվությունը հավանական է, որ կդիտարկվի էական: ՀՀՄՍ 1 փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2023 թվականի հունվարի 1-ին կամ ավելի ուշ սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է նաև վաղ կիրառումը: Քանի որ ՖՀՄՍ Գործառնական հայտարարությունները ոչ պարտադիր ուղեցույցներ են, ՖՀՄՍ գործնական հայտարարություն 2-ի համար ուժի մեջ մտնելու պարտադիր ամսաթիվ սահմանված չէ:

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8 փոփոխություն). 2021 թվականի փետրվարին ՀՀՄՍԽ թողարկեց ՀՀՄՍ 8 փոփոխություն, որի միջոցով ՀՀՄՍ 8-ում ավելացվեց հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանումը: Փոփոխությունները պարզաբանեցին նաև, որ մուտքային տվյալների և չափման մեթոդների փոփոխությունները նույնպես համարվում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխություն, բացառությամբ այն դեպքերի երբ դրանք հանդիսանում են նախորդ տարիների սխալի ուղղման արդյունք:

Վարձակալության գծով պարտավորություն «Վաճառք և հետագա վարձակալության» դեպքում (ՖՀՄՍ 16 փոփոխություն). ՖՀՄՍ մեկնաբանությունների կոմիտեն 2020 թվականի հունիսին թողարկել է օրակարգային որոշում՝ Վաճառք և հետագա վարձակալություն փոփոխական վճարների պարագայում: Այս խնդիրը հասցեագրվել է ՀՀՄՍԽ մի քանի առումներով: ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է վերջնական փոփոխությունները 2022 թվականի սեպտեմբերին: Փոփոխությունները պահանջում են վաճառող-վարձակալից որոշել «վարձակալության վճարները» կամ «վերանայված վարձակալության վճարները» այնպես, որ վաճառող-վարձակալը չճանաչի որևիցե օգուտ/վնաս, որը վերաբերվում է իր կողմից պահպանվող օգտագործման իրավունքին:

ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» (Փոփոխություն – Պարտավորությունների՝ որպես ընթացիկ կամ ոչ-ընթացիկ ներկայացում). 2020 թվականի հունվարին ՀՀՄՍԽ թողարկեց ՀՀՄՍ 1՝ պարտավորությունների՝ որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգում փոփոխությունը, որը հետագայում մասամբ փոփոխվեց 2022 թվականի հոկտեմբերին թողարկված «Մահմանափակող դրույթներով (կովենանտներով) ոչ ընթացիկ պարտավորություններ» փոփոխությամբ: Փոփոխությունները պահանջում են, որպեսզի ընկերության պարտավորության մարման հետաձգման իրավունքն հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո առնվազն 12 ամսվա ընթացքում, պետք է ունենա իմաստ և առկա լինի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության դասակարգման վրա ազդեցություն չի թողնում ընկերության՝ պարտավորության մարման հետաձգման իրավունքից հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո առնվազն 12 ամսվա ընթացքում օգտվելու հավանականությունը: COVID-19 համավարկի արդյունքում Խորհուրդը հետաձգել է փոփոխության կիրառումը մեկ տարով՝ մինչև 2024 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

«Տրանսպար» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

ՀՀՄՄ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» (Փոփոխություն – ՄԱՀմանափակող դրույթներով (կոմենանտներով) ոչ-ընթացիկ պարտավորություններ). Պարտավորությունների՝ որպես ընթացիկ կամ ոչ-ընթացիկ ներկայացում փոփոխությանը հաջորդիվ, ՀՀՄՄ-ի ՀՀՄՄ 1 լրացուցիչ փոփոխություններ թողարկեց 2022 թվականի հոկտեմբերին: Եթե ընկերության՝ մարման հետաձգման իրավունքը կապվում է որոշակի պայմաններին համապատասխանության հետ, նման պայմանները ազդում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հետաձգման իրավունքի առկայության վրա այն դեպքում, եթե ընկերությունը պետք է ապահովեր նշված պայմաններին համապատասխանությունը մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակահատվածը, կամ դրա դրությամբ և չեն ազդում՝ եթե պայմանների համապատասխանությունն պետք է ապահովվի հաշվետու ամսաթվից հետո: Փոփոխությունները նաև պարզաբանում են «մարում» եզրույթի իմաստը՝ պարտավորությունների ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգման նպատակով:

Նշվածներից ոչ մեկը չունի նշանակալի ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3. Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ընկերությունը կատարում է որոշ գնահատումներ և ենթադրություններ ապագա ժամանակաշրջանների վերաբերյալ: Գնահատումներն ու դատողությունները մշտապես վերանայվում են՝ հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպես նաև ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ ողջամիտ ակնկալիքների վրա: Այդուհանդերձ, փաստացի փորձը կարող է տարբերվել կատարված գնահատումներից և ենթադրություններից: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումները և ենթադրությունները, որոնք պարունակում են զգալի ռիսկ, քանի որ հաջորդ ֆինանսական տարում կարող են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտումների պատճառ հանդիսանալ:

Գնահատումներ և ենթադրություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվի ճանաչում. ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվը ներկայացնում է շահութահարկի այն գումարը, որը կարող է հաշվանցվել ապագա հարկվող շահույթից նվազեցումների դիմաց և ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, սակայն միայն այն չափով, որքանով հավանական է ապագա ժամանակաշրջաններում հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել այդ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Ապագա հարկվող շահույթի և ապագայում հաշվանցման ենթակա հարկային նվազեցումների չափը որոշվում է հարկային հաշվառման կանոնների համաձայն հաշվարկված՝ Ընկերության վերջին տարիների ֆինանսական արդյունքների և կանխատեսվող ֆինանսական արդյունքների հիման վրա: Մասնավորապես, դեկավարությունն ակնկալում է հարկվող շահույթի և նվազեցվող ծախսերի կայուն հարաբերակցություն առաջիկա երեք տարիների համար, որն Ընկերությանը կապահովի բավարար ապագա հարկվող շահույթ՝ համապատասխան հարկային նվազեցումը օգտագործելու համար:

Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում. Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն ունենում է գործարքներ իր կապակցված կողմերի հետ: ՖՀՄՄ 9 պահանջում է ֆինանսական գործիքները սկզբնապես արտացոլել իրական արժեքով: Նման գործարքների համար ակտիվ շուկայի բացակայության դեպքում օգտագործվում է մասնագիտական դատողություն՝ որոշելու, թե արդյոք գործարքները կատարվել են շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույթներով: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում չկապակցված կողմերի հետ նման տեսակի գործարքների գնորոշման և արդյունավետ տոկոսադրույթի վերլուծությունը: Կապակցված կողմերի հետ գործարքների պայմաններն ու դրույթները բացահայտված են Ծանոթագրություն 17-ում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ. ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը վերջինիս օգտագործման ժամկետի գնահատումն է (ի տարբերություն դրա գոյատևման ժամկետի): Հիմնական միջոցների միավորների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատումը

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

դատողության հարց է, որը հիմնված է նման ակտիվների փորձի վրա: Ղեկավարությունը գնահատում է մնացած օգտակար ծառայության ժամկետները ըստ ակտիվների ընթացիկ տեխնիկական վիճակի և գնահատված ժամանակահատվածի, որի ընթացքում ակնկալվում է, որ ակտիվները կազմակերպության համար տնտեսական օգուտներ կբերեն: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են լինել էականորեն տարբեր:

Բնական գազի գնման գործարքներ. Ընկերությունը ներառված է գործարքներում, որտեղ Ընկերությունը ծառայություններ է մատուցում երրորդ կողմին և գնում է բնական գազը՝ նույն կողմից: Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ որ ողջամիտ է նշված գործարքները ներկայացնել զուտ հիմունքներով՝ համաձայն ՖՀՄՍ 15-ի:

Պաշարների արժեզրկում. Ընկերության ղեկավարությունը դիտարկում է պաշարների արժեզրկումն այն հոդվածների մասով, որոնք ձեռք են բերվել ավելի, քան երկու տարի առաջ:

Իրական արժեքի չափում. Մի շարք ակտիվներ և պարտավորություններ պահանջվում է չափել իրական արժեքով և/կամ բացահայտել դրանց իրական արժեքը Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում:

Ընկերության ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար հնարավորինս օգտագործվում են շուկայական դիտելի ելակետային տվյալներ: Իրական արժեքի չափման համար օգտագործվող ելակետային տվյալները դասակարգվում են ըստ տարբեր մակարդակների՝ կախված նրանից, թե որքանով են գնահատման մեթոդի մեջ օգտագործվող տվյալները դիտելի («իրական արժեքի հիերարխիա»):

- Մակարդակ 1. Նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճգրտված)
- Մակարդակ 2. Ուղղակի կամ անուղղակիորեն դիտելի ելակետային տվյալներ՝ բացառությամբ 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից
- Մակարդակ 3. Ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ (այսինքն՝ հիմնված չեն շուկայական տվյալների վրա)

Ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը վերոնշյալ մակարդակներում հիմնվում է ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալների վրա, որոնք ունեն զգալի ազդեցություն իրական արժեքի չափման վրա: Տեղափոխությունը մի մակարդակից մյուսը ճանաչվում է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում այն տեղի է ունենում:

Կազմակերպությանը պատկանող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը հավասարվում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին, քանի որ զեղչման ազդեցությունը աննշան է:

4. Ֆինանսական գործիքներ

Իր գործունեության արդյունքում Ընկերությունը կարող է ենթարկվել հետևյալ ֆինանսական ռիսկերին՝

- Պարտքային ռիսկ
- Իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի տոկոսադրույքային ռիսկ
- Արտարժույթային ռիսկ
- Այլ գնային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ

Ընկերությունը կարող է ենթարկվել իր կողմից ֆինանսական գործիքների օգտագործումից առաջացող ռիսկերի, ինչպես բնորոշ է մյուս բոլոր ձեռնարկատիրական գործունեություններին: Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված են Ընկերության նպատակները, քաղաքականությունը, ռիսկերի կառավարման գործընթացները և դրանց չափման մեթոդները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված է քանակական տեղեկատվություն վերոնշյալ ռիսկերի վերաբերյալ:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ֆինանսական գործիքներից առաջացող ռիսկերի, Ընկերության նպատակների, քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման գործընթացների և դրանց չափման մեթոդների հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջանների համեմատ էական փոփոխություններ չեն գրանցվել:

(ա) Հիմնական ֆինանսական գործիքներ

Ընկերության հիմնական ֆինանսական գործիքները, որոնցից առաջանում են ֆինանսական գործիքների ռիսկեր, ներկայացված են ստորև.

- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր,
- Դրամական միջոցներ,
- Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր:

(բ) Ֆինանսական գործիքներ կատեգորիաներով

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ խմբերին.

Ֆինանսական ակտիվներ

	Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	
	31.12.2022թ. հազ. դրամ	31.12.2021թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցներ	9,220	15,875
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	829,033	751,044
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	838,253	766,919

Ֆինանսական պարտավորություններ

	Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	
	31.12.2022թ. հազ. դրամ	31.12.2021թ. հազ. դրամ
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	52,110	53,327
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	52,110	53,327

(գ) Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները ներառում են՝ դրամական միջոցները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը, որոնց հաշվեկշռային արժեքը հավասարվում է իրական արժեքին դրանց կարճաժամկետ բնույթի հետևանքով:

Ծանոթագրություն 18-ում ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի, գնահատման մեթոդների և առևտրային դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի իրական արժեքի որոշման հետ կապված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների մանրամասներ, որոնք ընդգրկված են իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակում:

Ընդհանուր նպատակներ, քաղաքականություն և գործընթացներ

Ընկերության նպատակն է սահմանել քաղաքականություն, որը հնարավորինս կնվազեցնի ռիսկը՝ չանդրադառնալով նրա մրցունակության և ճկունության վրա: Այդ քաղաքականության մանրամասները ներկայացված են ստորև.

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնասների ռիսկ է՝ պայմանավորված հաճախորդի կամ ֆինանսական գործիքի կողմերի պայմանագրային պարտականությունների չկատարմամբ: Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացման ազդեցությանը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության միայն մեկ գործընկերոջ դեբիտորական պարտքերի մնացորդների ընդհանուր գումարը գերազանցել է 100,000 հազ. ՀՀ դրամը՝ կազմելով 802,529 հազ. ՀՀ դրամ (31.12.2021թ.՝ 727,482 հազ. ՀՀ դրամ կամ առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի համախառն գումարի 97%-ը (2021թ.՝ 97%):

Ընկերությունը հաշվետու տարում առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ չի ձևավորել, քանի որ անհավաքելիության ռիսկը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատվել է ոչ էական:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի վերաբերյալ հետագա բացահայտումները ներկայացված են Ծանոթագրություն 13-ում:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն առաջանում է Ընկերության տոկոսաբեր, առևտրային և արտարժույթային ֆինանսական գործիքներից: Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի տատանումների ռիսկն է տոկոսադրույքի (տոկոսադրույքային ռիսկ), արտարժույթային փոխարժեքի (արտարժույթային ռիսկ) կամ այլ շուկայական գործոնների (այլ շուկայական գործոնների ռիսկ) հետևանքով:

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ընկերությունը չի ենթարկվում շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների՝ իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքի վրա ազդեցության ռիսկի, քանի որ Ընկերությունը չունի տոկոսային ակտիվներ և պարտավորություններ:

Ընկերությունը չունի տոկոսադրույքի ռիսկերի կառավարման համար ընդունած պաշտոնական քաղաքականություն և ընթացակարգեր, քանի որ ղեկավարությունը համարում է, որ այս ռիսկը էական չէ Ընկերության գործունեության համար:

Արտարժույթային ռիսկ

Արժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը տատանվում են արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Ընկերությունը չի ենթարկվում արտարժույթային ռիսկի:

Այլ գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը տատանվում են շուկայական գների փոփոխության արդյունքում (բացի տոկոսադրույքային և արժույթային ռիսկերից առաջացողներից): Ղեկավարությունը գնահատում է, որ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը էականորեն չի տարբերվում նրանց ընթացիկ արժեքից, և Ընկերությունը ենթարկված չէ բաժնեմասերի գնային փոփոխության ռիսկի:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, երբ Ընկերությունը դժվարություններ է ունենում այն ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են՝ դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ տրամադրելով:

Ընկերության ղեկավարությունը ամսական կտրվածքով վերահսկողություն է իրականացնում դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների նկատմամբ՝ ապահովելու համար գործառնական գործունեության համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների առկայությունը:

Ընկերությունը չունի ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ:

Ստորև ներկայացված են Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների (չգեղչված պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր) մարման պայմանագրային ժամկետները:

Առ 31-ը դեկտեմբերի 2022թ.

**Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս
հազ. դրամ**

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	52,110
Ընդամենը	52,110

Առ 31-ը դեկտեմբերի 2021թ.

Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս

	հազ. դրամ
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	53,327
Ընդամենը	53,327

Կապիտալին վերաբերող բացահայտումներ

Ընկերությունը իր կապիտալը կառավարում է՝ ապահովելու համար Ընկերության շարունակական գործունեությունը և մասնակիցների շահույթը:

Ընկերության կապիտալի կառուցվածքը ներառում է փոխառու միջոցները (ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորություններ) և սեփական կապիտալը (ներառող կանոնադրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը և կուտակված շահույթ/վնասը):

Ընկերությունը չունի կապիտալի արտաքին ներգործության պահանջներ:

Ընկերության՝ որպես կապիտալ կառավարվող գումարները հաշվետու տարվա համար ամփոփված են ստորև.

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ստացված փոխառություններ և վարկեր	-	-
Հանած՝ մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	(9,220)	(15,875)
Զուտ պարտք	(9,220)	(15,875)
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	1,370,481	1,290,409
Պարտք/ Կապիտալ գործակից	Կիրառելի չէ	Կիրառելի չէ

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

5. Հասույթ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ակտիվների հավատարմագրային կառավարման վարձավճար	3,440,291	3,056,669
Վերանորոգման ծառայությունների մատուցումից հասույթ	155,453	250,763
Աղաջրի վաճառք	30,453	8,148
Այլ	68,904	68,109
	3,695,101	3,383,689

6. Վաճառքի ինքնարժեք

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Անձնակազմի ծախսեր	1,292,071	1,204,231
Օգտագործված պաշարներ	394,499	336,516
Էլեկտրաէներգիա	96,566	67,943
Ձեռքբերված ծառայություններ	86,601	76,463
Նորոգման և սպասարկման ծախսեր	45,790	41,021
Մեփական կարիքների համար օգտագործված գազ	24,208	21,358
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	7,773	11,466
Մաշվածություն	5,362	4,210
Կոմունալ ծախսեր	5,315	4,321
Հեռահաղորդակցության ծախսեր	3,503	4,149
Վարձակալության ծախսեր	153	44,275
Այլ ծախսեր	39,728	48,397
	2,001,569	1,864,350

7. Այլ գործառնական եկամուտ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Նախկինում դուրս գրված պաշարների վերականգնում		
մինչև իրացման գուտ արժեքը	2,039	16,126
Այլ ծառայություններից եկամուտ	5,836	3,992
Հիմնական միջոցների վաճառքից գուտ եկամուտ	3,131	3,038
Վնասների փոխհատուցում	98	100
Այլ պաշարների վաճառքից գուտ եկամուտ	-	178
Այլ եկամուտ	2,146	1,575
	13,250	25,009

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

8. Վարչական ծախսեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Անձնակազմի ծախսեր	1,371,839	1,234,207
Օգտագործված պաշարներ	54,332	54,834
Մաշվածություն	30,101	26,055
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	25,249	18,406
Հիմնական միջոցների նորոգման և սպասարկման ծախսեր	16,803	14,179
Էլեկտրաէներգիա	12,238	10,122
Ձեռք բերված ծառայություններ	11,030	11,154
Կոմունալ ծախսեր	6,954	4,264
Չփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր	3,898	3,279
Մասնագիտական ծառայություններ	3,667	3,415
Գրասենյակային ծախսեր	3,569	2,629
Հեռահաղորդակցության ծախսեր	3,101	3,525
Ապահովագրական ծախսեր	512	551
Բանկային վճարներ	226	216
Այլ ընդհանուր և վարչական ծախսեր	22,615	10,991
	1,566,134	1,397,827

9. Այլ գործառնական ծախսեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Անդամակցության վճարներ	10,800	10,800
Բնօգտագործման և բնապահպանության վճարներ	5,042	512
Վճարումներ Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովին	5,005	28,221
Փոխարժեքային տարբերություններից գուտ վնաս	2,920	1,265
Կադրերի վերապատրաստման ծախսեր	2,878	1,119
Այլ հարկեր և տուրքեր	2,827	2,702
Դատական ծախսեր, տույժեր և տուգանքներ	283	185
Պարտքային կորուստների պահուստի գծով ծախս	-	2,315
Այլ ծախսեր	3,385	1,369
	33,140	48,488

10. Շահութահարկ

ա) Շահութահարկի գծով ծախս

Հաշվետու տարվա համար ՀՀ «Հարկային օրենսգրքի» համաձայն շահութահարկի դրույքաչափը սահմանված է 18% (2021թ.՝ 18%):

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	27,436	29,911
	27,436	29,911

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

բ) Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

Տարվա փաստացի հարկային ծախսերի և շահութահարկի սահմանված դրույքի (18%) միջև համադրումը հետևյալն է.

	2022թ. հազ. դրամ	%	2021թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ մինչև հարկումը	107,508		98,033	
Շահութահարկի գծով ծախս՝ 18%				
դրույքաչափով	19,351	18.0%	17,646	18.0%
Շահութահարկի առումով (չհարկվող եկամուտների) / չնվազեցվող ծախսերի ազդեցությունը	8,085	7.5%	12,265	12.5%
Շահութահարկի գծով ծախսը և հարկի արդյունավետ դրույքը	27,436	25.5%	29,911	30.5%

գ) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ժամանակավոր տարբերությունների վրա՝ 18% (2021թ.՝ 18%) հարկային դրույքաչափով՝ պարտավորությունների մեթոդով:

Ստորև ներկայացված է հետաձգված հարկերի շարժը.

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Տարեկգրի մնացորդ	242,046	271,957
Տարվա ծախս	(27,436)	(29,911)
Տարեվերջի մնացորդ	214,610	242,046

Նվազեցվող / (հարկվող) ժամանակավոր տարբերությունները՝ ըստ ծագման աղբյուրների ներկայացվում են ստորև.

	2021թ. դեկտեմբերի 31	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2022թ. դեկտեմբերի 31
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Հիմնական միջոցների գծով	186,746	(5,190)	181,556
Վաստակած արձակուրդայինի գծով պահուստ	18,287	1,360	19,647
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	-	417	417
Պաշարներ	8,959	(2,023)	6,936
Հարկային վնաս	28,054	(22,000)	6,054
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	242,046	(27,436)	214,610

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2021թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2021թ. դեկտեմբերի 31
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Հիմնական միջոցների գծով	189,253	(2,507)	186,746
Վաստակած արձակուրդայինի գծով պահուստ	16,946	1,341	18,287
Պաշարներ	13,593	(4,634)	8,959
Հարկային վնաս	52,165	(24,111)	28,054
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	271,957	(29,911)	242,046

Տեղափոխվող հարկային վնասը պետք է օգտագործվի մինչև 2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

11. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցներ	Հոդ և շենքեր	Արտադրական գույք և կառուցվածքներ	Սարքավորումներ	Ավտոմեքենաներ և փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Անավարտ շինարարություն	Ընդամենը
<i>Մկրբնական արժեք</i>	<i>Հազ. դրամ</i>	<i>Հազ. դրամ</i>	<i>Հազ. դրամ</i>	<i>Հազ. դրամ</i>	<i>Հազ. դրամ</i>	<i>Հազ. դրամ</i>	<i>Հազ. դրամ</i>
Առ 01 հունվար 2021թ.	587,820	70,757	161,617	250,110	44,796	22,996	1,138,096
Ավելացումներ	-	-	24	1,040	29,440	60,611	91,115
Նվազեցումներ	-	(701)	(12,875)	(16,627)	(18,713)	(1,624)	(50,540)
Վերադասակարգումներ	9,161	72,874	59,343	(45,362)	(14,666)	(81,350)	-
Առ 31 դեկտեմբեր 2021թ.	596,981	142,930	208,109	189,161	40,857	633	1,178,671
Առ 01 հունվար 2022թ.	596,981	142,930	208,109	189,161	40,857	633	1,178,671
Ավելացումներ	-	521	52,027	7,488	2,960	25,354	88,350
Նվազեցումներ	-	-	(32,149)	(27,943)	(2,450)	-	(62,542)
Վերադասակարգումներ	21,622	-	-	-	2,617	(24,239)	-
Առ 31 դեկտեմբեր 2022թ.	618,603	143,451	227,987	168,706	43,984	1,748	1,204,479
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>							
Առ 01 հունվար 2021թ.	(268,547)	(39,076)	(138,801)	(219,337)	(16,487)	-	(682,248)
Ավելացումներ	(8,826)	(752)	(12,569)	(5,240)	(2,879)	-	(30,266)
Նվազեցումներ	-	701	3,972	24,958	17,343	-	46,974
Վերադասակարգումներ	-	(32)	4,160	12,090	(16,218)	-	-
Առ 31 դեկտեմբեր 2021թ.	(277,373)	(39,159)	(143,238)	(187,529)	(18,241)	-	(665,540)
Առ 01 հունվար 2022թ.	(277,373)	(39,159)	(143,238)	(187,529)	(18,241)	-	(665,540)
Ավելացումներ	(9,253)	(1,714)	(15,866)	(5,625)	(3,005)	-	(35,463)
Նվազեցումներ	-	-	8,748	51,052	3,123	-	62,923
Առ 31 դեկտեմբեր 2022թ.	(286,626)	(40,873)	(150,356)	(142,102)	(18,123)	-	(638,080)
<i>Զուտ հաշվեկշռային արժեք</i>							
Առ 01 հունվար 2021թ.	319,273	31,681	22,816	30,773	28,309	22,996	455,848
Առ 31 դեկտեմբեր 2021թ.	319,608	103,771	64,871	1,632	22,616	633	513,131
Առ 31 դեկտեմբեր 2022թ.	331,977	102,578	77,631	26,604	25,861	1,748	566,399

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության լրիվ մաշված հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը 312,307 հազար դրամ է (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 299,371 հազար դրամ է):
 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ այլ սահմանափակումների ենթակա հիմնական միջոցներ:

12. Պաշարներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Նյութեր	99,457	64,155
Օդորանտ	32,702	35,626
Քսայուղեր	12,568	12,604
Վառելիք	1,167	940
Այլ պաշարներ	899	1,412
Պաշարների արժեզրկման գծով պահուստ	(38,535)	(46,033)
	108,258	68,704

13. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	817,855	740,564
Այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքեր	13,493	12,795
Հանած պարտքային կորուստների գծով գնահատված պահուստը	(2,315)	(2,315)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	829,033	751,044
Կանխավճարներ	6,724	4,507
	835,757	755,551

ա) Ամորտիզացված արժեքով դասակարգված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը էականորեն չի տարբերվում հաշվեկշռային արժեքից:

բ) Ընկերությունը առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով վճարունակության ակնկալվող կորուստները գնահատելու նպատակով կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոտեցումը՝ օգտագործելով ողջ ժամկետի համար վճարունակության ակնկալվող կորուստների գնահատում: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով վճարունակության ակնկալվող կորուստների հավաքական գնահատման նպատակով դեբիտորական պարտքերը խմբավորվում են ըստ նմանատիպ ռիսկայնության և ժամկետայնության:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գումարը եղել է ոչ էական:

14. Դրամական միջոցներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Բանկերում ընթացիկ հաշիվներ	9,217	15,798
Կանխիկ դրամական միջոցներ	3	77
	9,220	15,875

Դրամական միջոցները տեղաբաշխված են ՀՀ լավագույն տասնյակում ներառված առևտրային բանկերում և դասակարգված են որպես ընթացիկ և ոչ արժեզրկված:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

15. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր		
Բնական գազի, ստացված հումք, նյութերի գծով	34,262	34,917
Ծառայությունների գծով	17,842	17,091
Արհմիության գծով	6	1,319
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ, բացառությամբ՝ վարկերի և փոխառությունների	52,110	53,327
Հարկերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	213,145	161,784
Չօգտագործված արձակուրդային վճարների գծով	109,151	101,592
Աշխատավարձի գծով	977	594
Ստացված կանխավճարներ	322	15
	375,705	317,312

Ամորտիզացված արժեքով դասակարգված առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի իրական արժեքը էականորեն չի տարբերվում հաշվեկշռային արժեքից:

16. Պայմանական դեպքեր

Ապահովագրություն

Ընկերությունը ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատման և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունների հանդեպ, որոնք կարող են առաջանալ Ընկերության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով՝ մարդկանց առողջությանը, գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց՝ բացառությամբ ավտոտրանսպորտային միջոցների շահագործման հետևանքով առաջացած վնասների: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ մարդկանց առողջության հասցված վնասը, որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Պայմանական պարտավորություններ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև մինչև այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթիվը՝ Ընկերության դեմ հարուցված էական դատական հայցեր չկան: Ելնելով իր գնահատումներից՝ ղեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի էական վնաս չի կարող կրել, որը կգերազանցի սույն ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային պարտավորվածություններ

ՀՀ հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

2020թ. հունվարի 1-ից Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է տրանսֆերային գնագոյացման օրենսդրությունը: Օրենսդրությունը գործում է 2020թ. և հաջորդ տարիներ համար: Տրանսֆերային գնագոյացման տեղական կանոնները համանման են ՏՀԶԿ-ի ուղեցույցներին, սակայն որոշակի հանգամանքներում առկա է անորոշություն՝ հարկային օրենսդրության գործնական կիրառման հետ կապված:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները պարտադրում են հարկ վճարողներին պատրաստել տրանսֆերային գնագոյացման փաստաթղթեր վերահսկվող գործարքների համար և սահմանում են լրացուցիչ հարկերի և տոկոսների հաշվեգրման հիմքեր և մեխանիզմներ, եթե վերահսկվող գործարքների գները տարբերվեն շուկայական գներից:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները կիրառելի են ստորև ներկայացված գործարքների նկատմամբ, եթե վերահսկվող գործարքի հանրագումարը գերազանցում 200 միլիոն դրամը հարկային տարում:

- միջսահմանային գործարքներ կապակցված կողմերի միջև,
- միջսահմանային գործարքներ օֆշորային գոտիներում գրանցված ընկերությունների հետ՝ անկախ կապակցված կողմ լինելու հանգամանքից,
- կապակցված կողմերի միջև երկրի ներսում իրականացվող որոշ գործարքներ, որոնք սահմանված են ՀՀ հարկային օրենսգրքով:

Քանի որ հարկային մարմինները և դատարանները չունեն տրանսֆերտային գնագոյացման կանոնների կիրառման փորձ, դժվար է կանխատեսել տրանսֆերային գնագոյացման նոր կանոնների ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը ներդրել է ներքին վերահսկողության համակարգ՝ տրանսֆերային գնագոյացման ընթացիկ օրենսդրության պահանջներին համապատասխանություն ապահովելու համար: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

Շրջակա միջավայրի պահպանություն

Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունը խստացնում է բնապահպանական ոլորտը կարգավորող օրենսդրությունը, և դրա պահանջների ապահովման վերաբերյալ ՀՀ պետական մարմինների դիրքորոշումը շարունակաբար փոփոխվում է: Ընկերությունը պարբերաբար գնահատում է իր պարտավորությունները բնապահպանական ոլորտը կարգավորող օրենսդրության համաձայն: Պարտավորությունները բացահայտվելուն պես ճանաչվում են: Հնարավոր պարտավորությունները, որոնք կարող են ծագել գործող կանոնակարգերի, քաղաքացիական իրավական համակարգի կամ օրենսդրության փոփոխման հետևանքով, ինչպես նաև իրավակիրառ պրակտիկայի արդյունքում, չեն կարող գնահատվել, սակայն կարող են էական լինել: Ղեկավարությունը կարծում է, որ գործող բնապահպանական օրենսդրության ընթացիկ կիրառման պայմաններում չկան շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելու հետևանքով առաջացած նշանակալի պարտավորություններ:

17. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՄ 24-ի՝ «Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում», կողմերը համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե մի կողմը հնարավորություն ունի վերահսկել մյուս կողմին կամ էական ազդեցություն ունենալ մյուս կողմի ֆինանսական և գործառնական որոշումների կայացման վրա:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

17.1. Առևտրային գործարքներ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Հնկերությունը կապակցված կողմերի հետ իրականացրել է հետևյալ գործարքները.

	Գործարքի գումարը, հազ. դրամ			
	2022թ.	Հնդհանուր		2021թ.
	Անմիջական մայր կազմակերպություն	վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Անմիջական մայր կազմակերպություն	Հնդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ
Ծառայությունների մատուցումից հասույթ	3,595,744	-	3,130,333	-
Հումքի և նյութերի ձեռքբերում	(24,207)	(106,204)	(22,555)	(93,582)
Ծառայությունների ձեռքբերում	(7,116)	(4,559)	(28,635)	-
Այլ	7,984	-	(3,992)	7,380

17.2. Առևտրային մնացորդներ

Հաշվետու տարվա վերջին կապակցված կողմերի հետ առկա էին հետևյալ մնացորդները.

	Մնացորդի գումարը, հազ. դրամ			
	31.12.2022թ.	Հնդհանուր		31.12.2021թ.
	Անմիջական մայր կազմակերպություն	վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Անմիջական մայր կազմակերպություն	Հնդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	802,529	465	727,482	79
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	26,216	8,926	25,418	10,223

17.3. Առանցքային կառավարչական անձնակազմի հատուցումներ

Հնկերության առանցքային կառավարչական անձնակազմը ներառում է տնօրենին, տնօրենի տեղակալներին և գլխավոր հաշվապահներին:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Հնկերության առանցքային կառավարչական անձնակազմին տրված հատուցումները հետևյալն են.

	2022թ. Հազ. դրամ	2021թ. Հազ. դրամ
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ փոխհատուցումներ	135,930	102,821
	<u>135,930</u>	<u>102,821</u>

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Կարճաժամկետ պարզևավճարները ենթակա են ամբողջությամբ վճարման՝ ղեկավարության կողմից համապատասխան ծառայությունների տրամադրման ժամանակահատվածի ավարտին հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում:

18. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ

Իրական արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ և պատրաստակամ կողմերի միջև բնականոն գործարքի ընթացքում, բացառությամբ հարկադիր վաճառքի կամ լուծարման դեպքերի, և որի լավագույն վկայությունն է ակտիվ շուկայում գնանշվող գինը:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է այն ակտիվները և պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքները բացահայտվել են ծանոթագրություններում.

Հոդված	Իրական արժեք հազ. դրամ	Գնահատման մեթոդ	Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակ	Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	829,033	<u>Ընթացիկ</u> Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) դեբիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին	Մակարդակ 2	Կիրառելի չէ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	52,110	<u>Ընթացիկ</u> Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) դեբիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին	Մակարդակ 2	Կիրառելի չէ

19. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը

19.1 Անընդհատության սկզբունք

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության սկզբունքի հիման վրա:

19.2 Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են դրամի՝ գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Որպես փոխարժեք ընդունվում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժութային շուկայում արտարժույթի նկատմամբ ՀՀ դրամի միջին փոխարժեքը:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները եւ պարտավորությունները վերագնահատվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ որոշվող դրույթաչափերով: Չմարված դրամային ակտիվների եւ պարտավորությունների վերագնահատման արդյունքում առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար օգտագործվող հիմնական փոխարժեքներն են՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 393.57 ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 480.14 ՀՀ դրամ), 1 ՌԴ ռուբլի = 5.59 ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1 ՌԴ ռուբլի = 6.42 ՀՀ դրամ):

19.3 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցի միավորը, որը ճանաչվում է որպես ակտիվ, չափվում է սկզբնական արժեքով: Սկզբնական ճանաչումից հետո հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Հետագա ծախսերը համապատասխանաբար ընդգրկվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքում կամ ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ, միայն այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ հիմնական միջոցների համապատասխան միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Հնկերություն, և վերջինիս արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Վերանորոգման և պահպանման գծով ընթացիկ ծախսումները ծախսագրվում են, երբ դրանք տեղի են ունենում: Հիմնական միջոցների միավորների խոշոր հիմնամասերի կամ բաղադրիչների փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են, իսկ փոխարինված մասը դուրս է գրվում:

Հիմնական միջոցների օտարումից շահույթը կամ վնասը որոշվում է որպես դրանց իրացումից ստացված եկամուտի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում՝ այլ գործառնական եկամուտների կամ ծախսերի հոդվածում:

Մաշվածություն. հողի և անավարտ շինարարության համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Հիմնական միջոցի մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխվում է՝ կիրառելով մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը: Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը առկա բոլոր հիմնական միջոցների համար արտահայտված է ժամկետով: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են՝

Շենքեր	8-83 տարի
Արտադրական գույք և կառուցվածքներ	8-83 տարի
Մարքավորումներ	5-30 տարի
Ավտոմեքենաներ և տրանսպորտային միջոցներ	5-10 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	5-10 տարի

19.4 Արժեզրկում

Հնկերության հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որոշելու՝ արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում են այդ ակտիվի (կամ ակտիվների Հնկերության) փոխհատուցվող գումարները և համեմատվում հաշվեկշռային արժեքի հետ: Եթե գնահատված փոխհատուցվող գումարը փոքր է հաշվեկշռային արժեքից, ապա հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գնահատված փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Հնկերությունը գնահատում է՝ արդյոք առկա է ինքնարժեքով կամ ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ ֆինանսական ակտիվի (կամ միանման ակտիվների խմբի) արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայություն: Եթե առկա է արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայություն, Հնկերությունը ճանաչում է արժեզրկումից կորուստ՝ շահույթում կամ վնասում:

Եթե արժեզրկումից կորուստը հետագայում հակադարձվում է, ակտիվի (կամ ակտիվների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը ավելացվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարի վերանայված գնահատականը, սակայն ոչ ավելի, քան այն գումարը, որը կորոշվեր, եթե նախորդ տարիներին ակտիվի (կամ ակտիվների խմբի) գծով ոչ մի արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

19.5 Ֆինանսական գործիքներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով չափվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատույցներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ընկերության ֆինանսական ակտիվները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ներառում են առևտրային և ալ դեբիտորական պարտքերը, դրամական միջոցները:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով վճարունակության ակնկալվող կորուստները գնահատվելու նպատակով կիրառվում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոտեցումը՝ օգտագործելով ողջ ժամկետի համար վճարունակության ակնկալվող կորուստների գնահատում: Այս գործընթացում գնահատվում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի չվճարման հավանականությունը: Այդ հավանականությունը, այնուհետև, բազմապատկվում է կանխատեսվող կորստի գումարի չափով՝ առևտրային դեբիտորական պարտքերի ողջ ժամկետի գծով ակնկալվող կորստի գնահատման նպատակով:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ վերջինիս պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են առևտրային կրեդիտորական պարտքերը:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

19.6 Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումները ներառում են աշխատավարձերը, կարճաժամկետ փոխհատուցելի բացակայությունները (ինչպիսիք են, օրինակ, վճարովի տարեկան արձակուրդները և հիվանդության հետ կապված վճարովի արձակուրդները) և պարգևավճարները:

Երբ աշխատակիցը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Հնկերությանը մատուցել է ծառայություն, աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, ճանաչվում է:

ա) որպես պարտավորություն արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղջված գումարը, Հնկերությունը այդ տարբերությունը ճանաչում է որպես ակտիվ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,

բ) որպես ծախս, եթե այն չի ներառվում մեկ ուրիշ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի մեջ:

19.7 Հասույթի ճանաչում

Հասույթը այն եկամուտն է, որը գոյանում է Հնկերության սովորական գործունեության արդյունքում: Այն ճանաչվում է գործարքի գնի չափով: Գործարքի գինն այն հատուցումն է, որն Հնկերությունն ակնկալում է ստանալ՝ գնորդին խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողության փոխանցման դիմաց: Հասույթը ճանաչվում է առանց ավելացված արժեքի հարկի:

Ծառայություններից հասույթ՝ գազի փոխադրման համակարգի կառավարում.

Հնկերությունը մատուցում է ծառայություններ փոփոխական հատուցմամբ պայմանագրերով: Երբ Հնկերությունը փոխանցում է ծառայության նկատմամբ վերահսկողությունը և հետևաբար կատարում է պայմանագրի կատարման պարտականությունը ժամանակաշրջանի ընթացքում, ծառայության մատուցումից հասույթը ճանաչվում է նույն ժամանակաշրջանի ընթացքում: Ամսվա ընթացքում մատուցված ծառայությունների դիմաց վճարումները իրականացվում են հաջորդ ամսվա ընթացքում:

Ծառայություններից հասույթ՝ վերանորոգման ծառայությունների մատուցում.

Հնկերությունը մատուցում է գազի փոխադրման համակարգի և գազի ստորգետնյա պահեստարանների վերանորոգման ծառայություններ: Ծառայությունների մատուցումից գոյացած հասույթը ճանաչվում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ ծառայությունները մատուցվել են: Ամսվա ընթացքում մատուցված ծառայությունների դիմաց վճարումները իրականացվում են հաջորդ ամսվա ընթացքում:

19.8 Շահութահարկ

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվում տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթի կամ վնասի մեջ:

Ընթացիկ հարկը տվյալ ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա շահութահարկի գումարն է: Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկ

Հնկերության հետաձգված հարկերը (հետաձգված հարկային պարտավորությունները և հետաձգված հարկային ակտիվները) պայմանավորված են ժամանակավոր տարբերությունների (հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ) և չօգտագործված հարկային վնասը հաջորդ ժամանակաշրջաններ տեղափոխելու հետ:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ժամանակավոր տարբերությունների հետ կապված հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ օգտագործելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը՝ հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակով օգտագործվող գումարների (հարկային բազայի) ժամանակավոր տարբերությունների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառման մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմնվելով հարկերի այն դրույքների վրա, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

19.9 Ավելացված արժեքի հարկ

Վաճառքին վերաբերող ավելացված արժեքի հարկը ենթակա է վճարման հաճախորդներին ապրանքների հանձնման կամ ծառայությունների մատուցման ժամանակ: Ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերմանը վերաբերող ԱԱՀ-ը սովորաբար հաշվանցվում է վաճառքին վերաբերող ԱԱՀ-ի դիմաց, ԱԱՀ-ի հարկային հաշիվը ստանալուց հետո: Հարկային մարմինները թույլատրում են ԱԱՀ-ը հաշվարկել զուտ հիմունքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստների արժեզրկման համար պահուստ ստեղծելու դեպքում արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է պարտքի ողջ գումարի չափով, ներառյալ ԱԱՀ-ը:

19.10 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների՝ արտադրության նպատակով բացթողնման և այլ դուրսգրման դեպքում, դրանց չափումը կատարվում է «առաջինը մուտք, առաջինը ելք» (FIFO) սկզբունքով: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

19.11 Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

Կապակցված կողմերի գործարքներ

Կապակցված կողմերի հետ գործարքը ռեսուրսների, ծառայությունների կամ պարտականությունների փոխանցումն է կապակցված կողմերի միջև՝ անկախ վճարի գանձումից:

Եթե կապակցված կողմերի միջև եղել են գործարքներ, ապա Ընկերությունը բացահայտում է.

- կապակցված կողմի փոխհարաբերության բնույթը,
- գործարքի բնույթը,
- չմարված մնացորդների պայմանագրային պայմանները

Առանցքային կառավարչական անձնակազմի գծով բացահայտումներ

Ընկերությունը բացահայտում է առանցքային կառավարչական անձնակազմի.

- հատուցումները՝ կարճաժամկետ կամ հետաշխատանքային,
- ազատման նպաստները,
- մասնակցության վրա հիմնված վճարումները:

20. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի չեն ունեցել այնպիսի դեպքեր, որոնք կարող էին հանգեցնել 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Շնկերության ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված տեղեկությունների ճշգրտման կամ լրացուցիչ բացահայտման: